

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Hvem er den falske Prophet? Hvem forvirrer Folket? Svar til Recensen i
Litt. Tid. No. 12 og 13

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*,
Faculty of Arts, Aarhus University, s. 47. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker:
https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1814_229-txt-shoot-idm1263/facsimile.pdf (tilgået 18.
april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og
fremføre værket, også til kommersielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog
altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Apostle og de gamle Kirkefædre som, efter at være en lidt lang forægter og forvanskel, forkyndtes ved Luther, indeholdes i vor Kirkes Smuktulige Boger, og forkyndes nu ved mig og enhver, som falger dem.

Nu vender Rec. sig til den Fortælling af nogle Spaadommene i Skriften, som jeg har udgivet og dermed, efter Recs. Paafstand, kundgjort min egen forvirring paa det stiensynligste. Vi vil følge ham Skridt for Skridt og se, hvorledes han beviser sin Paafstand, eller rettere, hvortil han bruger dette lille Skrift.

Han begynder med dristig at sige, at den Gamle har samlet Stoderne af Propheterne og Rabenbæringen, for at passe dem paa Frederich i Preussen, men det er aabenbar usandt. Alt viser, at han efter Propheterne har inddoldt sig en Forestilling af den store Krigskæfe og Antichristen, og da ved at agte paa Didernes Døgn, troet sig besjet til at anmode den paa Kong Frederich, og jeg troer neppe denne Urvendelse vilde falde Rec. eller Nogen ind, derforom jeg ej havde anført de Ord, hvori den bekendtes. Dog herom er det ikke vordt at twistes, lad den Gamle hvile i Fred, kun med hans Ord have vi at gjøre, og at disse med Rec. kan henvendes paa en anden Mand og andre Begivenheder, end han havde for Øje, er aabenbart. Det er aabenbart allerede fordi den Gamle, uden at lade sig indskænke af Frederichs Historie har lige fra Begyndelsen sagt Alt, hvad der hændes ham at

ligge i Spaadommene, det er det end mere, naar vi betænke Propheters og deres Folkes rys Bilkaar. Det er vitterligt, at der i her begeisteret Digters Sang findes Noget, han ikke forstaaer, findes tit en dybere Mening, end han havde om sit Smyk; at dette i meget højere Grad maatte være tilfældet med Propheterne, er ligesom, og Skriften læres os det udtrykkeligt, da Spaadomme fra det gamle Testamente ansøres i det ny, om hvilke Man tydelig seer at Propheten har haft en anden Mening, uden naturligvis dog at kunne bestemme hvor megen Hadsigt Gud har forlenet Propheten i Ordenes dybere Mening. Exempler herpaa ere især, som Man ved, hysige hos Matthaus og han anfører derfor Spaadommene paa forskellig Maade, om dem der førstegang opfoldtes ved Jesu synlige Nærvarelse siger han: det er stedt, om dem der allerede eengang var opfoldte: det fuldkommede s, thi i Ham, Guds Enbarn maatte jo alt fuldkommede som af Gud var sagt om hans Born, om den Enbarnes Legeme og Menighed. Dette leder os først til den Betænkning, at ligesom Meget, der nærmest i Eiden var sagt om Mand og Begivenheder for Jesu synlige Nærvarelse, dog først fuldkommedes ved den, saaledes fader og vere Meget saavel af Derte, som af det der nærmest opfoldtes i Hans Krods Dage, som først fuldkommes i Hans Menighed til Dagenes Ende, ja vi ved, at først naar der ej

Fal være Tid mere, ere alle Prophetier fuldkomme. Vi ledes og til den Bevækning, at Prophetierne gudelige Hørtolker gjerne kan sige langt Meer end han selv tænker, at han gjerne kan tale ret om den Skifte, de hellige Syn ville aabenbare i under Tidens Lob, og dog tænke fejl om Tidspunkten, og de Omstændigheder der skal nogjøre denne Skifte. Dette er nu Tidsfaldet ei alene med nærværende Hørtolker, men med Kurhær og saamange Guds Mænd, og er ei underligt, da det tilkommende fælde har sit Forbud og Forbarel i det Forrige, da Spadommene om Guds Kirkes Trængsel og Krelse for et gudeligt Liv opfoldes stede, og i hør stor Omstiftelse haabe Guds Barn at see den høste og den endelige Seier, kun for Verdens Hine opfyldes Spadommens seent, ei for de ret legemlig fuldkommes. At der nu i Josphannes Åbningsskriftes klarlig en Grisfejl, en Strid og Seier, som endnu ei havde fuldlig aabenbaret sig for Verden, det kan ikke nægtes, og hvad Under at vor Hørtolker troede den var nærlægget, da han saae dens Forbud i Meiningheds funkenhed, i indkrydende Vantrø i Preusens vantrø og mægtige Konge, i den saiste Prophet fra Herne og i saa meget Andre! Han saae ikke fejl, men han tænkde kun fejl ved at mene, han skulle med legemlige Hine se det Heelt, hvis Begyndelse kun faldt i hans Dage. Hvad Svig eller Galstab der nu er i at jeg

D

mener vi vil kane langt mere at see af Ødelægelsens Bederstyggeledighed, da alle Tegn bebude det, det kan jeg ikke indse. Ogaa jeg kan tænke fejl og beklaender det jo, men at en stor Trængsel og Seier er nærlægget, det er saavist, som at der er en Gud i himlen, saa vist, som at Guds Ords Ejendomme skaltes for falske Propheter. At ikke alle Spadommene endnu i den vil legemlig fuldkommes, det siger jeg, fordi jeg troer der endnu er et længere Tidsrum til Dagenes Ende, om jeg tænker fejl maa Tiden vise. Om nu Andre kan læse hin Hørtakning uden at tænke paa Napoleon, det ved jeg ikke, jeg veed kun at jeg har ikke funnet, og at Ingen som saae den hos mig i Haandskrift kunde det; nogen jeg med Eglid Inter sagde dem forud. Nec vaastaaer, at Talen passer ei mere paa Napoleon end hardtad paa hør Erbber, men deri tager han nok en saule fejl. Det er saaledes ikke fundt at Hørtolkeren har sagt, Tyrannens Land ubetinget maatte være protestantisk, naar han nemlig siger: dette Riges Beboere beklaender sig ei til den Papistiske Religion, thi da bliver det næsten ubegribeligt, hvorledes det samme Rige er det, som skal edeleggje Regimenter (Pavens) da seer Man jo tydelig, at han ei tolker sit Syn, men betænker det, og slutter nu at Riget maa være protestantisk, fordi han ingen Forestilling havde om, at et forhenv chirstner Riges Beboere, kunde, som Frankrigs i vores Dage aldeles afslasse Christen-

dom, og fordi ham synes at et protestantisk Krig skulle være iblandt Guds Kirkes Fiender. Hans Antichrist skal ingen Kierlighed have til Fruentimmer, siger Ric. og tilføjer: det træffer ikke ind med Napoleon og kan neppe heller anvendes paa Frankrigs Land. Man ved at jeg ingenlunde borger for Rigtigheden af hvort Krat i denne Fortolning, endnu mindre for at de alle skal passe paa Napoleon og Frankrigs Land, men, borsom den hellige Luther, som mig synes, har Met, da bliver Rees Inddendring til Intet. Luther siger nemlig, netop i sin Forklaring af det omhandlede Skrifsted (Dan. 11.) Kvindekierlighed betyder her ikke den utugtige Kierlighed, men den øgetefabelige og tungtige Kierlighed til Kvinden, som er forordnet og besat af Gud. Tyrannen skal fortage Egtestanden.*)

D 2

* Luthers Schriften (Hallische Ausg.) T. 6. S. 1458 m. 1464.

det legemlige Egypten, er klart, men hvad Profeten har, maa vi vel bare os for at sige, og at Gud underlig lader Menneskene sige Ord der i Hans Tanker have en Mening, der seent forstaaes, ved Man, saa at Mænnesken af Egypti Land bliver en Christen lige merkværdig, fordi Kortolseren ei haatte Rislen for Gie. At Italien har følt Napoleons haarde Haand, kan Ric. ikke nægte, men vil indhilde os, at det omtrent fadt anvendes paa alle franske Brobrere, uden at ville agte paa, at de forrige franske Brobrere, have kun haadet lidt i Italien og dæselig ei, som R. saaet den n. Rigdomme i Haand. Hvem Kortolseren har tankt paa kan vores os det Samme, men at R. har forstyrret Pavens Regimenter og tilintetgjort Rom, som saadan, der er vist, om saa ogsaa, hvad der er meget muligt, haadt Rom og Pavemagt, endnu engang oprejstes for den endelige Undergang, og jeg vil ikke twinge Salen om de 3 Riger, ved hvil Indtagelse han skal aadne sig Wien til Italien, hen til R., thi det er klart, at Kortolseren har tankt sig de Lande liggende mellem Hans Land og Italien, hos Daniel seer jeg ei heller andet, end at Tyrannen skal forene tre Riger med sit far han fører Strid mod de Hellige. At derimod noget Sandt har sovjet Kortolseren for Gie, troer jeg, hvad enten det var Noget, som end ei er fremkommet, eller var Sardinien, Venetia og Neapel, som indtages for Pavemagten forstyrredes. Hertil vil jeg forte, at vel Franke-

rig, men et Preusen ligge i det gamle Romerske Monarchies Grænder, at vi se for vores Dine det Østlige og de Nordlige Riger strid mod Napoleon og at Udgangen paa den Kamp altsaa bedst vil sige os, om han er den. Overvinder og spiltes hatt igien, ved sære Omstændelser, som jeg mener, da man vi vel komme til at tænke paa de Ord: det dodelige Saaet paa Dyret blev legt, og al Jorden forunderede sig over Dyret.

Jeg har kun i denne Henseende endnu at bemærke, hvor uredelig Rec. er omgaads med min Beklendelse i Fortalen. Hos ham sier det ud, som om jeg vilde anførs for at være eksport over af Krygt, uagtet jeg udtrykkelig siger: det er saadt, at jeg fristes af Menneskesyge, naar det galder om, at sige haarde Ting om denne Verdens Herre, men oer er og saadt, at jeg, med Guds Hjælp, uden at forsørdes vil vgsaa om dem sige, hvad jeg er vis paa, der skal siges i Guds Navn. Disse Ord henvise al den Laage Rec. har fremlogter, mit forbundne Liv viser at jeg har sagt Ord, der kunne tildraget mig end større Ubehageligheder, end dem jeg har prøvet, mit fulgende, om Gud har bestillet mig et saadant, vil ventelig end mere kundgiøre, om jeg ved Guds Bisstand kan overvinde den Menneskesyge jeg tilstaar at have som et slesbeligt Menneske, og om saadanne Ting skal Man bede, et twiskes med mange Ord, at Rec. vor giore Ting, jeg vilde grui for, det har jeg

